

ŽIVÉ OSOBNÉ MENÁ SLOBODNÝCH OSÔB V KOPANIČIARSKEJ OBCI PRAŠNÍK V OKRESE PIEŠŤANY

ABSTRAKT

Príspevok sa zameriava na neoficiálnu antroponymiu triedy slobodných osôb v jednej obci okresu Piešťany s kopaničiarskym charakterom. Analýza frekvencie jednotlivých modelov odráža súčasný stav poznania viacerých živých antroponymických sústav na Slovensku. Najpočetnejšie sú modely založené na oficiálnej pomenovacej sústave. Vyšší podiel rodinných mien s antroponymickým základom zhodným so základom mena domu, prítomnosť individuálnych charakteristík a výskyt rodinných mien odvodených z priezviska, ktoré sa tvarovo líšia od oficiálnych priezvisk, potvrdzujú, že živá pomenovacia sústava v skúmanej lokalite naďalej pretrváva.

Kľúčové slová: živé osobné mená, pomenovacie modely, funkčné členy, západné Slovensko, okres Piešťany

ÚVOD

Cieľom príspevku je modelovať živý antroponymický materiál získaný terénnym výskumom a štatisticky vyhodnotiť frekvenciu pomenovacích modelov živých osobných mien, ako aj využitie jednotlivých funkčných členov týchto mien. Na základe týchto údajov sa usilujeme charakterizovať živý pomenovací mikrosystém v jednej obci v okrese Piešťany s kopaničiarskym rázom. Výskum sa zameriava na živé osobné mená z triedy slobodných osôb. Bohatý materiál živých antropónym z vymedzeného špecifického regiónu západoslovenských kopaníc zároveň „archivujeme“, pretože sa v dôsledku demografických a spoločensko-ekonomických zmien takýto typ živého pomenúvania z bežnej komunikácie mladšej generácie vytráca.

Pre neúradné antroponymum používané najmä vo vidieckom prostredí sa na Slovensku vžil termín živé meno. Jeho autorom je Vincent Blanár, tvorca teórie vlastného mena a koncepcie živých (osobných) mien. Onymické modely sú podľa V. Blanára (1996, s. 132) systémotvornými prvkami onymickej sústavy. V tomto

príspevku charakterizujeme neúradnú pomenovaciu sústavu pomocou pomenovacích modelov (PM) a funkčných členov (FČ), z ktorých sa dané modely skladajú. Prinášame inventár živých osobných mien a repertoár pomenovacích modelov, ako aj analýzu funkčných členov neúradného pomenovania, čím prispievame nielen k opisu neúradného (živého) antroponymického mikrosystému kopaničiarskej obce Prašník v okrese Piešťany, ale aj k širšiemu poznaniu živého pomenovania v okrese Piešťany, ako aj makrosystému regiónu západného Slovenska. Funkčnými členmi (FČ) živého pomenovania sú rodné (krstné) meno, priezvisko, individuálna charakteristika, rodinné meno, meno domu a apelatívny člen.

Na strednom Slovensku sa realizoval rozsiahly výskum živých mien. Jeho výsledkom je veľká, asi dvojmiliónová kartotéka uložená na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Časť materiálu bola spracovaná v podobe dvojdielnej monografie (Blanár — Matejčík, 1978, 1983). Výskumu živých mien sa však venovali aj iní jazykovedci. Živé mená v hornonitrianskej oblasti komplexne spracovala I. Valentová (2009), v dizertačných prácach sa živému pomenovaniu venovali napr. M. Jozefovič (modelovanie živých mien zo stredného Slovenska, 2008), I. Kormancová Kopásková (oblasť Kysúc a Oravy, 2012), M. Szczerbová (slovensko-poľské pomedzie, 2015), M. Kazík (staroturianske kopanice, 2010). Z okresu Piešťany boli publikované práce o živých menách v obciach Moravy nad Váhom (napr. Kazík, 2011), Dolný Lopašov (Kazík, 2014) a Nižná (napr. Kazík, 2024).

Živé mená (ŽM) uvedené v tomto príspevku pochádzajú z kopaničiarskej obce Prašník v okrese Piešťany, ktorá má vyše 800 obyvateľov. Terénny výskum sa uskutočnil v 2. polovici 10. rokov 21. storočia.

Podľa oficiálnej internetovej stránky¹ obec Prašník svoju samostatnú históriu začala písať až v roku 1958, keď sa od Vrbového oddelili početné vrbovské kopanice — Borová Hora (U Mačečkov), Dolné Boory, Dúbrava, Grňa, Horné Boory, Chrasta, Pod Hrabinou, Poľana, Prašník, Stanovisko, U Bajcarov, U Ďurišov, U Fajnorov, U Hrotkov, U Kováčov, U Lajdov, U Marušicov, U Mosnákov, U Pavelčákov, U Rúbanských, Volavec, Zbehy — z ktorých vznikla obec Prašník (názov dostala podľa najväčšej kopanice Prašník). V roku 1963 bola k Prašníku pripojená aj Pustá Ves (kopanica pôvodne patriaca k obci Šterusy).

Podobne obec Prašník charakterizuje Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (Kropilák, 1977, s. 436) ako kopaničiarsku obec na juhovýchodnom úpätí severnej časti Malých Karpát pri sútoku Holešky s bočným prítokom, ktorá vznikla 1958 osamostatnením osady Prašník od Vrbového. Okrem časti Pustá Ves sa spomínajú osady Dolné Bory, Dúbrava, Grňa, Horné Bory, Chrasta, Pod Hrabinu, Poľana, Stanovisko, U Bajcarov, U Ďuričov, U Fajnorov, U Hrotkov, U Kováčov, U Lajdov, U Marušicov, U Mosnárov, U Pavelčákov, U Rúbanských, Volavec, Zbehy.

¹ <https://www.prasnik.sk/obec/o-obci/>

Výskum sme zrealizovali v celej obci okrem rómskej osady, ktorej obyvateľov majorita nepozná. U rómskeho etnika možno výskum uskutočniť samostatne. Pri terénnom výskume sme používali predovšetkým metódy dotazníka a riadeného rozhovoru. Skúmali sme živé mená používané staršou a strednou generáciou v spoločenskom úze obce v neutrálnej, bezpríznačkovej situácii. Informátormi boli muži a ženy, pričom výrazne prevládali ženy. Zapisovali sme živé osobné mená jednotlivcov, živé mená rodiny a mená domu. Zisťovali sme všetky živé mená, ktoré informátor používa. Po výskume sme živé mená modelovali podľa metodiky V. Blanára (1978). Živé mená zapisujeme zjednodušenou fonetickou transkripciou.

ZNAČKOVACÍ APARÁT A KATEGORIZÁCIA ANTROPONYMICKÝCH PRVKOV

Rodné (krstné) meno môže mať úradnú podobu (K), hypokoristickú podobu (K), alebo inojazyčnú, nárečovú, nespisovnú alebo inak zmenenú nepravidelnú podobu (<K>). Priezvisko sa okrem úradnej podoby (P) môže vyskytovať v neúradnej forme, ktorá sa končí sufixom *-ka*, *-ech* (označenie sa používa, ak sú meno rodiny a meno domu odvodené od iného základu alebo sa nepoužívajú) (P) a môže sa objavovať i nepravidelná hlásková zmena priezviska (<P>). Rozoznávajú sa priezviská, ktoré majú zhodnú antropolexému s a) menom rodiny (P = RM), b) menom domu (P = MD) a c) menom rodiny a menom domu (P = RMD). Rodinné meno (RM) môže mať antropolexému zhodnú s a) menom domu (RM = MD), b) priezviskom (RM = P). Meno domu sa značí ako MD. Pri individuálnej charakteristike (CH) sa rozlišujú motivačné príznaky (zaznačujú sa horným indexom): ^v — telesné alebo duševné vlastnosti, ^z — trvalé, dočasné alebo bývalé zamestnanie, stav, záľuba, záujmy, ^p — pôvod a bydlisko, ⁿ — iná alebo nejasná motivácia. Okrem toho sa môže vyskytovať prezývka (charakteristika) motivovaná rodným (krstným) menom (CHⁿ = <K>) a priezviskom (CHⁿ = <P>). Apelatívny člen zaznačujeme ako A. V rámci sémantického príznaku [vzťahu k príbuzným osobám] sa rozlišujú príbuzenské motivačné príznaky, ktoré sa označujú dolným indexom: ₁ — otec, ₁₁ — matka, ₃ — manžel, druh, priateľ, ₃₃ — manželka, družka, priateľka, ₄ — starý otec, ₄₄ — stará matka, ₇ — brat. Číselný index ₂, ktorý označuje príznak rodiny ako celku (pri P, RM, MD), sa neoznačuje. (Pri zdvojenom indexe zaznačujeme aj index ₂, napr. _{1/2, 11/2}.) Znamienkom plus (+) sa pripájajú jednotlivé funkčné členy, ktoré spolu tvoria jeden model. Hviezdičkou (*) označujeme funkčný člen, ktorý sa predpokladá, nulou (0) ten, ktorý sa používa fakultatívne, špicatými zátvorkami (<>) funkčný člen, ktorý sa používa v skrátenej alebo ináč adaptovanej podobe. Do zátvoriek sa dávajú funkčné členy, ktorými sa pomenúva jedna osoba (obyčajne pri opisnom pomenovaní) — (), []. Dvojbodka (:) sa kladie za tie funkčné členy, ktoré

sa spolu používajú aj v nasledujúcom pomenovaní rodiny alebo domu. Lomka (/) ukazuje, že pomenovacím východiskom je symbol na ľavej strane. Funkčný člen na pravej strane ukazuje uplatnenie v dnešnej antroponymickej sústave. Funkčné členy pred znamienkom „rovná sa“ (=) a za znamienkom majú zhodnú antroponymickú lexému a vzťahujú sa na tenže denotát. Na ľavej strane sa uvádza funkčný člen, ktorý sa pokladá za slovtvorné východisko.

Za živé osobné mená považujeme aj mená typu *sinovia Libora Nikodema* v súlade s názormi a výskumami V. Blanára, I. Valentovej, M. Kazíka a i. Predstavujú pomenovanie súrodencov (detí), ktorému by jednotlivo zodpovedali mená typu *sin Libora Nikodema*, resp. apelatívny člen v takomto mene by sa nahradil rodným (krstným) menom. Ide o prípady najmladších vekových skupín, ktoré pomenováva najstaršia veková skupina. Najčastejšie nepozná ich rodné (krstné) mená alebo mená vôbec, a tak pre pomenovanie detí volí opisné živé osobné mená.

POMENOVACIE MODELY SO ŽIVÝMI OSOBNÝMI MENAMI A ICH ČLENITOSŤ

Spolu bolo v obci v danej triede zistených 152 pomenovacích modelov a 512 ŽM. Jednočlenných je 14 modelov a 22 ŽM, dvojčlenných je 72 modelov a 391 ŽM, trojčlenných je 54 modelov a 85 ŽM, štvorčlenných je 12 modelov a 14 ŽM.

S FČ K bolo zistených 124 PM a 474 ŽM. S FČ K sú jednočlenné 2 modely a 3 ŽM, dvojčlenných je 58 modelov a 374 ŽM, trojčlenných 53 modelov a 84 ŽM, štvorčlenných je 11 modelov a 13 ŽM.

Dve K obsahujú 3 dvojčlenné modely a 3 ŽM:

<i>Peter Ivušov</i>	$K + \underline{K}_1$
<i>Lucka Ivušová</i>	$\underline{K} + \underline{K}_1$
<i>Slávkin Filip</i>	$\langle \underline{K}_{11} \rangle + K$

Dve K obsahujú 7 trojčlenných modelov a 9 ŽM:

<i>Matej Milošov Gajdošov</i>	$K + (K + RM = MD)_1 // \text{Matej Milošov Gajdoš}$	$K + K_1 + RM_1 = MD$
<i>Martin Branov Chovancéč</i>	$K + (\underline{K} + \langle RM \rangle = MD)_1$	
<i>Fero Kvetin Herákovej</i>	$\underline{K} + (\underline{K} + P_3 = RMD)_{11}$	
<i>Martina Bóréc Milkina</i>	$K + RM_1 = P + \underline{K}_{11} // \text{Martina Bórová Milkina}$	$K + P_1 = RMD + \underline{K}_{11}$
<i>Moniki Ančícovej Nikolas</i>	$(K + P_1 = RMD)_{11} + K$	$Zuski Pašmíkéch Kupko (\underline{K} + \underline{P}_1)_{11} + \underline{K}$

Dve K má 6 štvorčlenných modelov a 7 ŽM:

<i>mladí Brano Branov Chovancéč</i>	$A - \underline{K} + (\underline{K} + \langle RM \rangle = MD)_1$
<i>Tomáš Marošov Lipinskí (od Lajdov)</i>	$K + \underline{K}_1 + RM_1 = MD + {}^0MD_1 = P$

<i>Matej Milošov u Fajnorov Kopeckých</i>	$K + K_1 + MD_1 = P + RM_1 = MD$
<i>Palo Martinin Fajnorovej sin//Palko Martinin Fajnorovej sin</i>	$\underline{K} + (K + P_3 = RMD)_{11} + A$
<i>Jakub Jurkovič Jarkin sin</i>	$K + P_1 = RMD + \underline{K}_{11} + A$
<i>Marošov Martin Lipinskí (od Lajdov)</i>	$\underline{K}_1 + K + RM_1 = MD + {}^0MD_1 = P$

S FČ P je 65 PM a 277 ŽM. S FČ P je jednočlenný 1 model a 1 ŽM, dvojčlenných je 31 modelov a 221 ŽM, trojčlenných 29 modelov a 49 ŽM, štvorčlenných 4 modely a 6 ŽM.

S FČ CH je 24 PM a 37 ŽM. S FČ CH je jednočlenných 6 modelov a 12 ŽM, dvojčlenných 10 modelov a 14 ŽM, trojčlenných 5 modelov a 7 ŽM, štvorčlenných 3 modely a 4 ŽM.

S FČ RM je 66 PM a 203 ŽM. S FČ RM je jednočlenných 5 modelov a 6 ŽM, dvojčlenných 29 modelov a 154 ŽM, trojčlenných 24 modelov a 35 ŽM, štvorčlenných je 8 modelov a 8 ŽM.

Dve RM obsahuje 1 model a 1 ŽM: *Nikodémka Šlosárka* $RM_1 = P + \langle RM_1 \rangle$

Dve RM obsahuje 1 model a 1 ŽM: *mladá Nikodémka ot Školudov (Šlosárka)* $A - RM_3 = P + MD (CH^P) + {}^0\langle RM_3 \rangle$

S FČ MD je 10 PM a 10 ŽM. S FČ MD nie sú žiadne jednočlenné modely a ŽM, dvojčlenné sú 4 modely a 4 ŽM, trojčlenný je 1 model a 1 ŽM, štvorčlenných je 5 modelov a 5 ŽM.

S FČ A je 57 PM a 91 ŽM. S FČ A nie sú jednočlenné modely a ŽM, dvojčlenných je 8 modelov a 11 ŽM, trojčlenných 40 modelov a 69 ŽM, štvorčlenných 9 modelov a 11 ŽM.

Dve A má ŽM: *mladého Pištu Majovčáka céra* $(A - \langle K \rangle + RM_1)_1 + A$

FREKVENČNÁ DISTRIBÚCIA POMENOVACÍCH MODELOV

1. Rodné (krstné) meno v hypokoristickej podobe a priezvisko podľa otca, ktoré má antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny a mena domu.
 $\underline{K} + P_1 = RMD$, frekvencia 97.

Miška Bielčíková, Paťa Lipková, Rado Kubiš, Kupko Obuch, Jakupko Obuch, Lukinko Kazík, Lukáško Kazík, Andrejka Pribišová, Jaňičko Pribiš, Lucka Marková, Luki Marek, Barborka Mareková, Miriamka Mosná, Palo Pašmík, Samko Ragan, Ivetka Ruščáková, Mišo Kázik, Matúško Nosko, Dano Náhlik, Paťo Kolník, Paťko Kolník, Boška Jašová, Miro Janeka, Lucka Janeková, Dena Nosková, Maťo Nosko, Lianka Balcírová, Simi Bajcarová, Simonka Bajcarová, Domina Bajcarová, Dominka Bajcarová, Palko Turan, Jano Žažo, Palo Žažo, Šimi Seleckí, Šimonko Seleckí, Oliverko Seleckí, Evička Mocková, Majo Mocko, Janka Trgalová, Milanko Fajnor, Ivko Šlahor, Vlatko Dobrovoček, Ivka Eliašová, Ado Obuch, Paťo Priebracha, Maja Bajcarová, Kika Macová, Kristínka Macová, Mirko Maco, Miro Maco, Šťevka Priebrachová, Mirka Priebrachová, Mišo Škodáček, Števo Fajnor, Martinka Hargašová, Lucka Mocková, Kika Mocková, Timo Mocko, Dana Zemková, Milanko Šedo, Palino Osuskí, Emka Osuská,

Dano Lacko, Joško Nikodem, Miro Nikodem, Alžbetka Jurčová, Martinko Jurčo, Ondríg Murín, Ondro Murín, Janka Sedláková, Mišo Pagáč, Maroš Sadák, Lucka Sadáková, Ratko Bajcar, Paťo Bajcar, Miška Salamonová, Mirka Salamonová, Palo Palanskí, Palo Valášek, Lubo Valášek, Deanka Bórová, Olina Fajnorová, Olinka Fajnorová, Martula Fajnorová, Martuška Fajnorová, Mirko Mrás, Danka Ferancová, Ondrik Kuric, Pavlínka Kuricová, Samko Bagar, Iva Kopecká, Ivka Kopecká, Jarka Bendová, Miro Lajda, Teo Dobruckí, Sonička Dobrucká.

2. Rodné (krstné) meno v hypokoristickej podobe a rodinné meno s príbuzenskou motiváciou podľa otca, ktorého antropobáza vychádza z priezviska.

$\underline{K} + \text{RM}_1 = \text{P}$, frekvencia 67.

Dana Zemkéch, Mišo Kázikéch, Dano Náhlíkéch, Boška Jašéch, Miro Janekéch, Lucka Janekéch, Dena Noskéch, Maťo Noskéch, Simi Bajcaréch, Simonka Bajcaréch, Domina Bajcaréch, Dominka Bajcaréch, Evička Mockéch, Majo Mockéch, Janka Trgaléch, Milanko Fajnoréch, Kika Bóréch, Pavlínka Bóréch, Milka Školutka, Maja Bajcaréch, Ivko Šlahoréch, Vlatko Dobrovodských, Ivka Eliašéch, Ado Obuchéch, Paťo Priebrachéch, Šťevka Priebrachéch, Mirka Priebrachéch, Mišo Škodáčkéch, Števo Fajnoréch, Martinka Hargašéch, Lucka Mockéch, Kika Mockéch, Timo Mockéch, Palino Osuskích, Mirko Mrázéch, Ondrik Kuricéch, Pavlínka Kuricéch, Miška Bielčíkéch, Emka Osuskích, Dano Lackéch, Joško Nikodeméch, Miro Nikodeméch, Janka Sedlákéch, Maroš Sadákéch, Mišo Pagáčéch, Lucka Sadákéch, Ratko Bajcaréch, Paťo Bajcaréch, Palo Palanskích, Alžbetka Jurčéch, Martinko Jurčéch, Palo Valáškéch, Lubo Valáškéch, Deanka Bóréch, Olina Fajnoréch, Olinka Fajnorka, Olinka Fajnoréch, Olinka Fajnorka, Martula Fajnoréch, Martula Fajnorka, Martuška Fajnoréch, Martuška Fajnorka, Natala Zolerka, Natala Zoleréch, Natálka Zolerka, Natálka Zoleréch, Ivetka Ruščákéch.

3. Rodné (krstné) meno v úradnej podobe a priezvisko podľa otca, ktoré má antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny a mena domu.

$\text{K} + \text{P}_1 = \text{RMD}$, frekvencia 48.

Lukáš Nikodém, Tomáš Škodáček, Oliver Obuch, Ondrej Škodáček, Darina Mosná, Matúž Banák, Šimon Banák, Matúž Lajda, Matúž Marek, Marián Mosní, Lucia Marková, Matúž Nosko, Jana Náhlíková, Eva Kodajová, Oliver Seleckí, Zdenka Mocková, Eva Mocková, Marek Nosko, Milan Fajnor, Ela Stračárová, Marek Priebracha, Ema Jurášová, Vivien Jurášová, Marek Škodáček, Maroš Škodáček, Tomáš Škodáček, Lenka Škodáčková, Monika Bórová, Martina Bórová, Martin Fajnor, Monika Hargašová, Tomáš Pacek, Tomáš Zemko, Nela Osuská, Ema Osuská, Adam Lacko, Lenka Murinová, Ondrej Murín, Boris Suchán, Jana Sedláková, Marian Sadák, Patrig Bajcar, Marta Fajnorová, Ondrej Kuric, Tomáš Mocko, Janka Pagáčová, Igor Dobrovodský, Martin Hamerlík.

4. Rodné (krstné) meno v úradnej podobe a rodinné meno s príbuzenskou motiváciou podľa otca, ktorého antropobáza vychádza z priezviska.

$\text{K} + \text{RM}_1 = \text{P}$, frekvencia 32.

Jana Náhlíkéch, Eva Kodajéch, Marek Noskéch, Zdenka Mockéch, Eva Mockéch, Milan Fajnoréch, Ela Stračáréch, Tomáš Škodáčkéch, Lenka Škodáčkéch, Monika Bóréch, Martina Bóréch, Martin Fajnoréch, Marek Škodáčkéch, Maroš Škodáčkéch, Monika Hargašéch, Nela Osuskích, Ema Osuskích, Adam Lackéch, Marek Priebrachéch, Ema Jurášéch, Vivien Jurášéch, Tomáš

*Pacekéch, Tomáš Zemkéch, Marta Fajnoréch, Marta Fajnorka, Ondrej Kuricéch, Jana Sedlá-
kéch, Marian Sadákéch, Patrig Bajcaréch, Boris Suchánéch, Blanka Bajcarova, Milan Jančích.*

5. Apelatívny člen, rodné (krstné) meno v hypokoristickej podobe a priezvisko podľa otca, ktoré má antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny a mena domu.

A – \underline{K} + P_1 = RMD, frekvencia 10.

mladí Števo Pašmík, mladí Sveto Nosko, mladá Anka Kodajová, mlačíi Palo Osuskí, mladí Jarko Pribiš, mladí Lubo Škodáček, mlaččá Ivetka Mrázová, malá Klárka Uhríková, malí Teo Dobruckí, malí Tejko Dobruckí.

6. Model \underline{K} + P_1 , frekvencia 7.

Anka Nosková, Mirka Ščepková, Marcelko Bór, Kristínka Šulovská, Laurika Čierna, Milanko Milčík, Maksimko Roháček.

7. Model $K + P_{11}$ = RMD, frekvencia 7.

Jakup Klajn, Ema Klajnová, Aleksander Mikláš, Mário Baran, Tomáš Baran, Vanda Baranová, Liana Ančícová.

8. Model $K + RM_1$ = <P>, frekvencia 6.

Marek Škodákéch, Maroš Škodákéch, Tomáš Škodákéch, Lenka Škodákéch, Martina Klíček, Roman Klíček.

9. Model \underline{K} + $RM = P$, frekvencia 6.

Domina Klajných//Domča Klajných, Jarka Lajdých, Katka Fajnoréch//Katka Fajnorka, Milka Baranka.

10. Model $K + \langle P_1 \rangle$ = RMD, frekvencia 6.

Marek Škodák, Maroš Škodák, Martina Klíčová, Roman Klíč, Tomáš Škodák, Lenka Škodáková.

11. Model \underline{K} + RM_1 = MD, frekvencia 5.

Lucka Jurovích, Danko Gajdošov, Jaro Šenkár//Jaro Šenkáréch, Brano Hájnik.

12. Model \underline{K} + \underline{P}_1 , frekvencia 5.

Anka Noskéch, Mirka Ščepkéch, Mirka Gabriška, Milanko Milčíkéch, Ninka Pagáčka.

13. Model \underline{K} + P_{11} = RMD, frekvencia 5.

Natálka Ančícová, Kubo Klajn, Emka Klajnová, Aleksik Mikláš, Martinko Otrupčák.

14. Model $A - P_1 = \text{RMD}$, frekvencia 4.

mladí Lipka, mladí Baran, malá Blašková, mladá Šulovská.

15. Model $\underline{K} + \langle \text{RM}_1 \rangle = \text{P}$, frekvencia 4.

Milanko Kázikéch, Zuska Kázikéch, Danko Kázikéch//Dano Kázikéch.

16. Model $\underline{K} + \text{P} = \text{RMD}$, frekvencia 4.

Domina Klajnová//Domča Klajnová, Katka Fajnorová, Jarka Lajdová.

17. Model $K + P_1$, frekvencia 4.

Sofia Bórová, Filip Plačko, Milan Milčík, Martin Milčík.

18. Model $\underline{K} + \langle P_1 \rangle = \text{RMD}$, frekvencia 4.

Mišo Ďurke, Rišo Ďurke, Stano Klíč, Mišo Škodák.

19. Model $\underline{K} + P_1 = \langle \text{RMD} \rangle$, frekvencia 4.

Milanko Kázik, Zuska Káziková, Danko Kázik//Dano Kázik.

20. Model $A - \underline{K} + \text{RM}_1 = \text{P}$, frekvencia 4.

mlačí Palo Osuských, mladá Anka Kodajéch, mlaččá Ivetka Mrázéch, mladí Lubo Škodáčkéch.

21. Model $(K + \text{RM}_1 = \text{P})_{11} + \text{A}$, frekvencia 4.

Petri Hamerlíčki sin//Petrin Hamerlíčkin sin//Petri Hamerlíček sin, Lenkin Otrupčákéch sin.

22. Model $\text{CH}^n : \text{MD}$, frekvencia 3.

Gojo, Škovránek, Gaštan.

23. Model $\underline{K} + \text{CH}^p$, frekvencia 3.

Anika Holand'anka, Vanduška Holand'anka, Sveto Brnák.

24. Model $K + \text{RM}_{11} = \text{MD}$, frekvencia 3.

Martin Šmrčko//Martin Šmrčekéch, Darina Šmrčková.

25. Model $\langle K \rangle + \text{RM}_1 = \text{P}$, frekvencia 3.

Pišta Šagátéch, Olga Fajnoréch//Olga Fajnorka.

26. Model $\underline{K} + RM_{11} = P$, frekvencia 3.

Dano Uhríček//Danko Uhríček, Palko Noskéch.

27. Model $K + \underline{P}_1$, frekvencia 3.

Milan Milčíkéch, Martin Milčíkéch, Nina Pagáčka.

28. Model $A - K + RM_1 = P$, frekvencia 3.

malá Monika Raganova, mladí Bohuž Bajcaréch, mladí Karol Kubišéch.

29. Model $A - K + P_1 = RMD$, frekvencia 3.

mladí Karol Kubiš, mladí Bohuž Bajcar, malá Ida Dobrucká.

30. Model $\underline{K} + RM_1 = P - A$, frekvencia 3.

Lutka Lajdéch mlaččia, Tonko Hornáčkéch mlaččí, Tóno Hornáčkéch mlaččí.

31. Model $\underline{K} + P_1 = RMD - A$, frekvencia 3.

Lutka Lajdová mlaččia, Tonko Hornáčeg mlaččí, Tóno Hornáčeg mlaččí.

32.–59. Modely s frekvenciou 2:

Drahoš, Tisko \underline{K} Cica (parádila sa), Mistr Bín (vie robiť grimasy) CH^v

Námorník, Opchodníčka CH^z

Borec, Klobása CHⁿ

Zolko//Zolík CHⁿ = <P₁>

Mizerák, Podedvorský RM₁ : MD

Tomáš Starostov, Ondrej Starostov K + CH^z₁

Peter Jurovich, Igor Čivorák K + RM₁ = MD

Mišo Škodákéch, Stano Klčéch $\underline{K} + RM_1 = <P>$

Dano Příbišéch, Mila Duriška $\underline{K} + *RM_1 = P : MD$

Jakup Klajnéch, Ema Klajnéch K + RM₁₁ = P

Emka Klajnéch, Kubo Klajnéch $\underline{K} + RM_{11} = P$

Milan Juráš, Peter Krankus K + P₁ : MD

Anka Mosná, Dano Příbiš $\underline{K} + P_1 : MD$

Kika Bórová, Pavlínka Bórová $\underline{K} + P_1 = RM$

Pišta Šagát, Olga Fajnorová <K> + P₁ = RMD

Dominika Klajnová, Lenka Ančicová K + P = RMD

Starostov Tomáš, Starostov Ondrej CH^z₁ + K

mladí Jano Pašmik, mladí Lubo Škodák $A - \underline{K} + \langle P_1 \rangle = \text{RMD}$
sinovia Liborovi Nikodemovi//sinovia Libora Nikodema $A + (\underline{K} + P = \text{RMD})_1$
Fero Kvetin Herákovej//Fero Kveti Herákovej $\underline{K} + (\underline{K} + P_3 = \text{RMD})_{11}$
Palo Otrupčág ze Sichrov//Palko Otrupčág ze Sichrov $\underline{K} + P_1 = \text{RMD} + \text{CH}^p$
Ščefan Kopeckí (na Brezine)//Štefan Kopeckí (na Brezine) $\langle K \rangle + P_1 + {}^0\text{CH}^p/\text{MD} : \text{MD}$
Ferove Lisíkove céri, Janov Noskov sin $(\underline{K} + P = \text{RMD})_1 + A$
Petri Šmrčkéch sin//Petri Šmrčkovej sin $(K + \text{RM}_{11} = \text{MD})_{11} + A$
Kristinkine Vidarenej céri, Martini Fajnorovej céra $(K + P_3 = \text{RMD})_{11} + A$
Palo Martinin Fajnorovej sin//Palko Martinin Fajnorovej sin $\underline{K} + (K + P_3 = \text{RMD})_{11} + A$
Ščefan Bajcar Fúzo mlačí//Ščefan Bajcar Fúzo mladí $\langle K \rangle + P_1 = \text{RMD} + \text{CH}^a_4 - A$

Modely s frekvenciou 1:

Jednočlenné:

<i>Sanko (otec bol Samuel)</i>	$\langle \underline{K}_1 \rangle : \text{MD}$
<i>Holand'anki</i>	CH^p
<i>Škrabák</i>	RM_1 (Nikodém — Škrabák)
<i>Čivorák</i>	$\text{RM}_1 = \text{MD}$
<i>Šmrčko</i>	$\text{RM}_{11} = \text{MD}$
<i>Mikláška</i>	$\text{RM} = P$
<i>Zoler</i>	$P_1 = \text{RMD}$

Dvojjčlenné:

<i>mladí Kešo</i>	$A - \text{CH}^a_1$
<i>mladí Fúzo</i>	$A - \text{CH}^a_4$
<i>mladí Ištok</i>	$A - \text{RM}_1 = \text{MD}$
<i>deti tých z Opchodu</i>	$A + (\text{MD} = \text{CH}^p)_1$
<i>céri Milčika</i>	$A + P_1/\text{MD}$
<i>Peter Ivušov</i>	$K + \underline{K}_1$
<i>Lucka Ivušová</i>	$\underline{K} + \underline{K}_1$
<i>Tomáš čo robí kuchára na Dúbrave u Pagáča</i>	$K + \text{CH}^p$
<i>Vanda Holand'anka</i>	$K + \text{CH}^p$
<i>Peter Klobása</i>	$K + \text{CH}^a$
<i>Pišta Gaštan</i>	$\langle K \rangle + \text{CH}^a : \text{MD}$
<i>Mila Chráborka</i>	$\underline{K} + \text{RM}_1 : \text{MD}$
<i>Pišta Podedvorski</i>	$\langle K \rangle + \text{RM}_1 : \text{MD}$
<i>Mirka Kuterkéch</i>	$\underline{K} + \text{RM} = \text{MD}$
<i>Peter Krankuséch</i>	$K + * \text{RM}_1 = P : \text{MD}$

<i>Dominika Klajných</i>	$K + RM = P$
<i>Milan Kázikéch</i>	$K + \langle RM_1 \rangle = P$
<i>(Milan) Škodák</i>	${}^0K + {}^*RM_{44} = \langle P \rangle : MD$
<i>Danko Bór</i>	$\langle \underline{K} \rangle + P_1$
<i>Palko Nosko</i>	$\underline{K} + P_{(1)}$
<i>Kupko Pašmikéch</i>	$\underline{K} + P_{11}$
<i>Lubo Milčík</i>	$\langle K \rangle + P_1 : MD$
<i>Lubka Bórová</i>	$\underline{K} + P$
<i>Milan Kázik</i>	$K + P_1 = \langle RMD \rangle$
<i>Tomáš Vajkúni</i>	$K + P_4 = RMD$
<i>Slávkin Filip</i>	$\langle K_{11} \rangle + K$
<i>Gajdošove céri</i>	$(RM = MD)_1 + A$
<i>Šrófik Stano</i>	$RM_1 = MD + \underline{K}$
<i>Šlosárka ot Školudov</i>	$\langle RM_1 \rangle + MD (CH^p)$
<i>Nikodémka Šlosárka</i>	$RM_1 = P + \langle RM_1 \rangle$
<i>Nikodémka ot Školudov</i>	$RM_1 = P + MD (CH^p)$
<i>Náhlička (ot Školudov)</i>	$RM_1 = P + {}^0MD (CH^p)$
<i>Jiráskovej sin</i>	$(\langle P \rangle : MD)_{11} + A$
<i>Ragan Martin</i>	$P_1 = RMD + K$
<i>Miklášová Alica</i>	$P = RMD + K$
<i>Pašmik ten Maliar</i>	$P_1 = RMD + CH^r$
<i>Bór Podedvorski</i>	$P_1 + RM_1 : MD$

Trojčlenné:

<i>mladí Lubo Škodákéch</i>	$A - \underline{K} + RM_1 = \langle P \rangle$
<i>mladí Luboš Škodáčkéch</i>	$A - \langle K \rangle + RM_1 = P$
<i>mladí Luboš Škodákéch</i>	$A - \langle K \rangle + RM_1 = \langle P \rangle$
<i>mlatšia Monika Klajných</i>	$A - K + RM_{11} = P$
<i>mlatšia Monča Klajných</i>	$A - \underline{K} + RM_{11} = P$
<i>staršia Monika Klajných</i>	$A - K + RM = P$
<i>staršia Monča Klajných</i>	$A - \underline{K} + RM = P$
<i>mladí Luboš Škodáček</i>	$A - \langle K \rangle + P_1 = RMD$
<i>mladí Luboš Škodák</i>	$A - \langle K \rangle + \langle P_1 \rangle = RMD$
<i>staršia Monika Klajnová</i>	$A - K + P = RMD$
<i>staršia Monča Klajnová</i>	$A - \underline{K} + P = RMD$
<i>mlatšia Monika Klajnová</i>	$A - K + P_{11} = RMD$
<i>mlatšia Monča Klajnová</i>	$A - \underline{K} + P_{11} = RMD$

<i>deti Ivana Zmeku</i>	$A + (K + P = RMD)_1$
<i>vnučok po Bohušovi Bielikovi</i>	$A + (\underline{K} + P)_4$
<i>Matej Milošov Gajdošov</i>	$K + (K + RM = MD)_1$
<i>Matej Milošov Gajdoš</i>	$K + K_1 + RM_1 = MD$
<i>Martin Branov Chovancéch</i>	$K + (\underline{K} + <RM> = MD)_1$
<i>Danko Kopeckých (u Fajnorov)</i>	$\underline{K} + RM_1 = MD + {}^0MD_1 = P$
<i>Martina Bórécch Milkina</i>	$K + RM_1 = P + \underline{K}_{11}$
<i>Dušan Bór mladí</i>	$K + P_1 = RMD - A$
<i>Martina Bórová Milkina</i>	$K + P_1 = RMD + \underline{K}_{11}$
<i>Duško Nikodem (Námorník)</i>	$\underline{K} + P_1 = RMD + {}^0CH^z$
<i>Pavol Otrupčág ze Sichrov</i>	$K + P_1 = RMD + CH^p$
<i>Liborovi sinovia Nikodemovci</i>	$\underline{K}_1 + A + RM_1 = P$
<i>Janov Jankovích sin</i>	$(\underline{K} + RM_1)_1 + A$
<i>Mirki Kuterkéch céra</i>	$(\underline{K} + RM = MD)_{11} + A$
<i>Dominiki Klajnéch céra</i>	$(K + RM = P)_{11} + A$
<i>Katki Fajnorki céra</i>	$(\underline{K} + RM = P)_{11} + A$
<i>Deniskin Vančovej sin</i>	$(\underline{K} + P_3)_{11} + A$
<i>Moniki Ančícovej Nikolas</i>	$(K + P_1 = RMD)_{11} + K$
<i>Zuski Pašmikéch Kupko</i>	$(\underline{K} + \underline{P}_1)_{11} + \underline{K}$
<i>Vladove Čiernich vnučki</i>	$(\underline{K} + RM = P)_4 + A$
<i>Bohušov Bielikov vnučok</i>	$(\underline{K} + P)_4 + A$
<i>Milanov Bórov vnučok</i>	$(K + P = RMD)_4 + A$
<i>Janova Bosákova vnučka</i>	$(\underline{K} + P = RMD)_4 + A$
<i>Bivalého richtára brad Jana</i>	$CHz_7 + A + \underline{K}_7$
<i>Lajdéch Dušanova vnučka</i>	$(RM = P + K)_4 + A$
<i>Lajda ot Školudov mladí</i>	$P_1 = RMD + MD (CH^p) - A$

Štvorčlenné:

<i>mladí Brano Branov Chovancéch</i>	$A - \underline{K} + (\underline{K} + <RM> = MD)_1$
<i>mladí Ščefan Bajcar Fúzo</i>	$A - <K> + P_1 = RMD + CH_4^n$
<i>mladá Nikodémka ot Školudov (Šlosárka)</i>	$A - RM_3 = P + MD (CH^p) + {}^0<RM_3>$
<i>mladého Pištu Majovčáka céra</i>	$(A - <K> + RM_1)_1 + A$
<i>Tomáš Marošov Lipinskí (od Lajdov)</i>	$K + \underline{K}_1 + RM_1 = MD + {}^0MD_1 = P$
<i>Matej Milošov u Fajnorov Kopeckých</i>	$K + K_1 + MD_1 = P + RM_1 = MD$
<i>Jakub Jurkovič Jarkin sin</i>	$K + P_1 = RMD + \underline{K}_{11} + A$
<i>Marošov Martin Lipinskí (od Lajdov)</i>	$\underline{K}_1 + K + RM_1 = MD + {}^0MD_1 = P$
<i>Marošova Lipinských céra (od Lajdov)</i>	$\underline{K}_1 + RM_1 = MD + A + {}^0MD_1 = P$
<i>Zuskina céra Heráčkina Postihnutá</i>	$\underline{K}_{11} + A + RM_{11} = P + CH^v$

FUNKČNÉ ČLENY V MODELOCH A ŽM

V nasledujúcom tabuľkovom prehľade uvádzame, ako jednotlivé funkčné členy a ich typy vstupujú do štruktúry živých osobných mien a ich modelov. V tabuľkách 1. — 7. zobrazujeme počet typov jednotlivých funkčných členov od jednočlenných po štvorčlenné modely a ŽM.

Tab. 1. Funkčný člen rodné (krstné) meno v modeloch a ŽM

FČ	Jednočlenné	Dvojjčlenné	Trojčlenné	Štvorčlenné	Spolu
K	-	26/133	14/18	4/4	44/155
^o K	-	1/1	-	-	1/1
K	1/2	25/231	15/34	2/3	43/270
<K>	-	5/8	5/6	2/3	12/17
<K>	-	1/1	-	-	1/1
K ₁	-	-	3/3	1/1	4/4
<u>K</u> ₁	-	2/2	5/7	4/4	11/13
(<K>) ₁	-	-	-	1/1	1/1
< <u>K</u> ₁ > : MD	1/1	-	-	-	1/1
K ₁₁	-	-	5/10	1/2	6/12
<u>K</u> ₁₁	-	-	7/8	2/2	9/10
<K ₁₁ >	-	1/1	-	-	1/1
K ₄	-	-	2/2	-	2/2
<u>K</u> ₄	-	-	4/4	-	4/4
<u>K</u> ₇	-	-	1/1	-	1/1
SPOLU	2/3	61/377	61/93	17/20	141/493

Tab. 2. Funkčný člen priezvisko v modeloch a ŽM

FČ	Jednočlenné	Dvojjčlenné	Trojčlenné	Štvorčlenné	SPOLU
P ₁	-	3/12	1/2	-	4/14
P	-	1/1	-	-	1/1
<u>P</u> ₁	-	2/8	-	-	2/8
P ₁₁₁	-	1/1	-	-	1/1
<u>P</u> ₁₁₁	-	1/1	-	-	1/1
(<u>P</u> ₁) ₁₁	-	-	1/1	-	1/1
(P _{3/11})	-	-	1/1	-	1/1

pokrač. tab. 2

FČ	Jednočlenné	Dvojčlenné	Trojčlenné	Štvorčlenné	SPOLU
P_1/MD	-	1/1	-	-	1/1
$P_1 : MD$	-	4/6	-	-	4/6
$P_1 = RM$	-	1/2	-	-	1/2
$P_1 = RMD$	1/1	6/153	10/24	3/4	20/182
$(P = RMD)_1$	-	-	3/5	-	3/5
$P = RMD$	-	3/7	2/2	-	5/9
$\langle P_1 \rangle = RMD$	-	2/10	2/3	-	4/13
$P_1 = \langle RMD \rangle$	-	2/5	-	-	2/5
$(\langle P \rangle : MD)_{11}$	-	1/1	-	-	1/1
$(P_1 = RMD)_{11}$	-	-	1/1	-	1/1
$(P_3 = RMD)_{11}$	-	-	2/4	1/2	3/6
$P_{11} = RMD$	-	2/12	2/2	-	4/14
P_4	-	-	2/2	-	2/2
$P_4 = RMD$	-	1/1	-	-	1/1
$(P = RMD)_4$	-	-	2/2	-	2/2
SPOLU	1/1	31/221	29/49	4/6	65/277

Tab. 3. Funkčný člen individuálna charakteristika v modeloch a ŽM

FČ	Jednočlenné	Dvojčlenné	Trojčlenné	Štvorčlenné	Spolu
CH^v	1/2	-	-	1/1	2/3
CH^z	1/2	2/2	-	-	3/4
${}^0CH^z$	-	-	1/1	-	1/1
CH^z_1	-	2/4	-	-	2/4
CH^z_7	-	-	1/1	-	1/1
CH^p	1/1	2/4	2/3	-	5/8
${}^0CH^p/MD$	-	-	1/2	-	1/2
CH^p	1/2	1/1	-	-	2/3
$CH^p : MD$	1/3	1/1	-	-	2/4
CH^p_1	-	1/1	-	-	1/1
CH^p_4	-	1/1	-	2/3	3/4
$CH^p = \langle P_1 \rangle$	1/2	-	-	-	1/2
SPOLU	6/12	10/14	5/7	3/4	24/37

Tab. 4. Funkčný člen rodinné meno v modeloch a ŽM

FČ	Jednočlenné	Dvojčlenné	Trojčlenné	Štvorčlenné	Spolu
RM_1	1/1	-	-	-	1/1
$(RM_1)_1$	-	-	1/1	1/1	2/2
$\langle RM_1 \rangle$	-	2/2	-	-	2/2
$RM_1 : MD$	1/2	3/3	-	-	4/5
$RM = MD$	-	1/1	-	-	1/1
$RM_1 = MD$	1/1	4/9	2/2	4/4	11/16
$(RM = MD)_1$	-	1/1	1/1	-	2/2
$(\langle RM \rangle = MD)_1$	-	-	1/1	1/1	2/2
$RM_{11} = MD$	1/1	1/3	-	-	2/4
$(RM = MD)_{11}$	-	-	1/1	-	1/1
$(RM_{11} = MD)_{11}$	-	-	1/2	-	1/2
$RM = P$	1/1	2/7	2/2	-	5/10
$RM_1 = P$	-	6/105	6/13	-	12/118
$RM_1 = \langle P \rangle$	-	2/8	2/2	-	4/10
$\langle RM_1 \rangle = P$	-	2/5	-	-	2/5
$RM_{11} = P$	-	1/3	-	-	1/3
$RM_{11} = P$	-	2/4	2/2	1/1	5/7
$(RM = P)_{11}$	-	-	2/2	-	2/2
$(RM_1 = P)_{11}$	-	-	1/4	-	1/4
$*RM_1 = P : MD$	-	2/3	-	-	2/3
${}^0\langle RM_3 \rangle$	-	-	-	1/1	1/1
$RM_3 = P$	-	-	-	1/1	1/1
$(RM = P)_4$	-	-	2/2	-	2/2
$*RM_{44} = \langle P \rangle : MD$	-	1/1	-	-	1/1
SPOLU	5/6	30/155	24/35	9/9	68/205

Tab. 5. Funkčný člen meno (do) domu v modeloch a ŽM

FČ	Dvojčlenné	Trojčlenné	Štvorčlenné	Spolu
$(MD = CH^P)_1$	1/1	-	-	1/1
0MD	1/1	-	-	1/1
MD	2/2	-	1/1	3/3
${}^0MD_1 = P$	-	1/1	3/3	4/4
$MD_1 = P$	-	-	1/1	1/1
SPOLU	4/4	1/1	5/5	10/10

Tab. 6. Apelatívny funkčný člen v modeloch a ŽM

FČ	Dvojčlenné	Trojčlenné	Štvorčlenné	Spolu
A-	4/7	17/35	3/3	24/45
-A	-	-	1/2	5/10
A+	2/2	19/26	-	21/28
+A	2/2	-	5/6	7/8
(A-) ₁	-	-	1/1	1/1
SPOLU	8/11	40/69	10/12	58/92

Okrem mena domu a apelatívneho člena sa FČ najviac využívajú v dvojčlenných modeloch a ŽM. Apelatívny člen sa využíva najviac v trojčlenných modeloch a ŽM, meno domu v štvorčlenných modeloch a ŽM.

VYUŽITIE FČ V MODELOCH A ŽM

Tab. 7. Súhrnný prehľad využitia jednotlivých funkčných členov v modeloch a ŽM

SPOLU — K	141/493
SPOLU — CH	24/37
SPOLU — P	65/277
SPOLU — RM	68/205
SPOLU — MD	10/10
SPOLU — A	58/92
SPOLU — TOTAL	366/1114

Najviac je v ŽM využitý FČ rodné (krstné) meno, ktoré tvorí 44,25 % všetkých FČ. Nasledujú priezvisko (24,87 %) a rodinné meno (18,4 %). Apelatívny člen je zastúpený v 8,26 %, individuálna charakteristika v 3,32 %. Najmenej sa vyskytuje meno domu s 0,9 %. Spomedzi rodných (krstných) mien rodné mená v úradnej podobe predstavujú 35,29 %, v hypokoristickej podobe 60,85 % a v nárečovej alebo inak formálne obmenenej podobe 4,26 %.

Vyšší podiel rodných (krstných) mien v hypokoristickej podobe nad rodnými (krstnými) menami v úradnej podobe je v súčasnosti doložený zo všetkých výskumov živých osobných mien na Slovensku. Je odrazom toho, že ide o neúradné pomenovanie, keď sa preferuje neúradná podoba FČ rodné (krstné) meno. Hypokoristické podoby môžu vyjadrovať pozitívny vzťah k pomenovanej osobe, i keď sa v živých menách (najmä v prostredí obce) pociťujú ako citovo neutrálne.

Okrem rodných (krstných) mien pomenovaných osôb sa v živých osobných menách pri nepriamom pomenovaní (najmä pri opisných živých menách) objavujú rodné (krstné) mená príbuzných osôb. Vtedy hovoríme o príbuzenskej motivácii. Je zaujímavé, že v živých osobných menách, ktoré obsahujú rodné (krstné) mená príbuzných osôb v ich úradných podobách, výrazne prevláda príbuzenská motivácia podľa matky (12) nad motiváciou podľa otca (4) a starého otca (2). Pri menách v hypokoristickej podobe je podľa otca motivovaných 14 rodných mien, podľa matky 10, podľa starého otca 4 a podľa brata 1. Najviac priezvisk má antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny a mena domu (85,92 %), nasledujú priezviská, ktoré nemajú antropobázu ani v mene rodiny, ani v mene domu (10,47 %), priezviská s antropobázou v mene domu (2,89 %) a priezviská a antropobázou zhodnou s antropobázou mena rodiny (0,72 %). Najfrekvencovanejšie sú rodinné mená s antropobázou priezviska (80,98 %), nasledujú rodinné mená s antropobázou zhodnou s antropobázou mena domu (16,1 %) a rodinné mená, ktoré nemajú antropobázu zhodnú ani s antropobázou mena domu, ani s antropobázou priezviska (2,93 %).

Individuálne charakteristiky podľa telesných a duševných vlastností tvoria 8,11 %, charakteristiky podľa zamestnania 27,03 %, rovnako ako aj charakteristiky podľa pôvodu a bydliska (27,03 %). Individuálne charakteristiky s inou alebo nejasnou motiváciou predstavujú 32,43 % a prezývky z priezvisk 5,41 % zo všetkých individuálnych charakteristik v danej triede a lokalite.

Funkčný člen meno domu sa vyskytuje 5-krát v podobe s antropobázou priezviska (50 %) a 4-krát v podobe, že nemá antropobázu zhodnú ani s antropobázou priezviska, ani s antropobázou mena rodiny (40 %).

Poradie modelov z hľadiska frekvencie odráža súčasný stav známy vo viacerých živých antroponymických systémoch, keď sú na prvých miestach modely, ktoré vychádzajú z úradnej pomenovacej sústavy. Pomerne frekvencovane rodinné mená s antropobázou zhodnou s antropobázou mena domu, výskyt individuálnych charakteristik, ako aj rodinných mien s antropobázou priezviska, ktoré sa predsa svojou formou líšia od úradných priezvisk, svedčia o tom, že živé pomenovanie stále pretrváva. Tvorí nielen kolorit obce a jej jazyka, ale patrí medzi tradície lokálneho spoločenstva a ako také je aj súčasťou národného kultúrneho dedičstva.

Živé osobné mená v Prašníku v triede slobodných osôb odzrkadľujú vplyv rôznych hospodársko-spoločenských faktorov, dostávajú sa do nich názvy rôznych povolání (*Námorník, Tomáš čo robí kuchára na Dúbrave u Pagáča* a pod.), odráža sa v nich sociálna štruktúra, ale i migrácia obyvateľstva (napr. štúdium v zahraničí — *Brnák*). Migrácia môže byť tiež príčinou exogamie, keď sa následne do živého pomenovacieho systému obce dostávajú živé osobné mená motivované etnonymom (*Holand'anki, Vanda Holand'anka, Vanduška Holand'anka, Anika*

Holand'anka). Usadlý spôsob života niektorých rodín má zase naopak vplyv na vznik a petrifikáciu rodinných mien, ktoré nemajú antropobázu zhodnú s priezviskom, na dedičné prímená.

V porovnaní s triedou ženatých mužov a vydatých žien má trieda slobodných osôb omnoho viac opisných živých osobných mien, čo je zapríčinené tým, že staršia generácia pomenúva deti vzhľadom na ich rodičov a starých rodičov.

Prezentovaný a analyzovaný materiál, ktorý sme získali pred pár rokmi, sa veľmi nelíši od súčasného aktuálneho stavu. V porovnaní so súčasnosťou sa v triede slobodných osôb vytratil niektoré modely (resp. sa prehodnotila ich frekvencia), pretože pomenované osoby prešli do tried ženatých mužov a vydatých žien, čo sa však udialo len minimálne.

Deti, ktoré sa novšie narodili do obce, staršia generácia nepozná a teda ich nepomenúva. Môže ich pomenúvať po istom čase. Pomenovanie detí býva najčastejšie opisnými živými osobnými menami pomocou živých osobných mien rodičov, respektíve najmä u rovesníkov sa vyskytujú modely typu $K + P_1$ (= RMD). Deti sa začínajú pomenúvať po začlenení sa do školského kolektívu, po začatí predškolskej dochádzky, keď ich intenzívnejšie vnímajú vrstovníci — deti, pedagógickí, prípadne i nepedagogickí pracovníci, rodičia, starí rodičia či iní príbuzní detí navštevujúcich zariadenie. Ak je dieťa po narodení alebo ešte „v kočíku“, a vyskytne sa potreba pomenovať ho v neúradnom styku, použije sa opisné živé osobné meno alebo živé osobné meno zložené z hypokoristickej podoby rodného (krstného) mena a priezviska s antropobázou otca (prípadne matky), čo je však veľmi ojedinelý a výnimočný jav.

ZÁVER

Výskumom živých mien slobodných osôb v prevažne kopaničiarskej obci Prašník v okrese Piešťany sme zistili, že najviac je v živých menách využitý funkčný člen rodné (krstné) meno, ktoré tvorí 44,25 % všetkých FČ. Spomedzi rodných (krstných) mien sa najviac objavujú rodné mená v hypokoristickej podobe, ktoré predstavujú 60,85 %. V skúmanej lokalite a triede sú na prvých miestach frekvencie modely, ktoré vychádzajú z úradnej pomenovacej sústavy:

1. Rodné (krstné) meno v hypokoristickej podobe a priezvisko podľa otca, ktoré má antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny a mena domu.
2. Rodné (krstné) meno v hypokoristickej podobe a rodinné meno s príbuzenskou motiváciou podľa otca, ktorého antropobáza vychádza z priezviska.
3. Rodné (krstné) meno v úradnej podobe a priezvisko podľa otca, ktoré má antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny a mena domu.
4. Rodné (krstné) meno v úradnej podobe a rodinné meno s príbuzenskou motiváciou podľa otca, ktorého antropobáza vychádza z priezviska.

5. Apelatívny člen, rodné (krstné) meno v hypokoristickej podobe a priezvisko podľa otca, ktoré má antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny a mena domu.
6. Rodné (krstné) meno v hypokoristickej podobe a priezvisko podľa otca, ktoré nemá antropobázu zhodnú s antropobázou mena rodiny ani mena domu.

Pomerne frekventované rodinné mená s antropobázou zhodnou s antropobázou mena domu, výskyt individuálnych charakteristík, ako aj rodinných mien s antropobázou priezviska, ktoré sa predsa svojou formou líšia od úradných priezvisk, sú potvrdením pretrvávania živého pomenovania v lokalite a dôkazom jeho variability. Živé mená tvoria nielen kolorit obce a jej jazyka, ale patria medzi tradície lokálneho spoločenstva a ako také sú aj súčasťou národného kultúrneho dedičstva. Odzrkadľuje sa v nich vplyv rôznych hospodársko-spoločenských faktorov, sociálna štruktúra, migrácia i exogamia obyvateľstva. Usadlý spôsob života mal vplyv na vznik a petrifikáciu rodinných mien, ktoré nemajú antropobázu zhodnú s priezviskom.

BIBLIOGRAFIA

- Blanár, V. (1996). *Teória vlastného mena (Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii)* [Proper name theory (Status, organization and functioning in social communication)]. Bratislava: Veda.
- Blanár, V. (2008). *Vlastné meno vo svetle teoretickej onomastiky. Spisy Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri SAV* [Proper name in the light of theoretical onomastics. Proceedings of the Slovak Linguistic Society at the Slovak Academy of Sciences]. Bratislava: Slovenská jazykovedná spoločnosť pri SAV a Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV.
- Blanár, V., & Matejčík, J. (1978). *Živé osobné mená na strednom Slovensku (1. diel). Designácia osobného mena* [Living (unofficial) personal names in central Slovakia (Part 1). Designation of personal name]. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Blanár, V., & Matejčík, J. (1983). *Živé osobné mená na strednom Slovensku (2. diel). Distribúcia obsahových modelov* [Living (unofficial) personal names in central Slovakia (Part 2). Distribution of semantic models]. Martin: Osveta.
- Jozefovič, M. (2008). *Modelovanie živých osobných mien na strednom Slovensku* [Modelling of living (unofficial) personal names in Central Slovakia] [Dizertačná práca]. Bratislava: Pedagogická fakulta Univerzity Komenského.
- Kazík, M. (2010). *Živé osobné mená v kopaničiarskej oblasti Starej Turaj* [Living (unofficial) personal names in the solitary-cottages area of Stará Turá] [Dizertačná práca]. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Kazík, M. (2011) Slobodní a živé osobné mená v Moravanoch nad Váhom [Unofficial personal names of unmarried persons in Moravany nad Váhom]. In M. Kostelník (Ed.), *Balneologický spravodajca: vlastivedný zborník múzea: 2008 — 2010* (s. 389–398). Piešťany: Trnavský samosprávny kraj, Balneologické múzeum.
- Kazík, M. (2014). Mená v Dolnom Lopašove [Names in Dolný Lopašov]. In M. Klčo et al., *Dolný Lopašov 1394 — 2014. (620. výročie prvej písomnej zmienky o obci)* (s. 149–163). Dolný Lopašov: Obec Dolný Lopašov.

- Kazík, M. (2024). Z neúradného pomenovania slobodných osôb v obci Nižná v piešťanskom okrese [On the unofficial name of single persons in the village of Nižná in the district of Piešťany]. *Eruditio — Educatio: vedecký časopis Pedagogickej fakulty Univerzity J. Selyeho v Komárne*, 19(2), 101–113. <http://doi.org/10.36007/eruedu.2024.2.101-113>
- Kormancová Kopásková, I. (2012). *Komparácia obsahových modelov živých osobných mien v Krásno n/Kysucou a v Oravskej Lesnej* [Comparison of content models of living (unofficial) personal names in Krásno n/Kysucou and Oravská Lesná] [Dizertačná práca]. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.
- Kropilák, M. (Ed.). (1977). *Vlastivedný slovník obcí na Slovensku* [Encyclopedia of municipalities in Slovakia] (zv. 2). Bratislava: Veda.
- Szczerbová, M. (2015). *Živé osobné mená v slovensko-poľskom pomedzí* [Living (unofficial) personal names in the Slovak-Polish borderland] [Dizertačná práca]. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.
- Valentová, I. (2009). *Živé osobné mená v hornonitrianskej oblasti* [Living (unofficial) personal names in the Upper Nitra region]. Bratislava: Veda.

SUMMARY

LIVING (UNOFFICIAL) PERSONAL NAMES OF UNMARRIED PERSONS IN THE SOLITARY-COTTAGES VILLAGE OF PRAŠNÍK IN THE PIEŠŤANY DISTRICT

This paper deals with the unofficial anthroponymy of a class of unmarried persons in one of the villages in the district of Piešťany, which has a predominantly hill-dwelling character (the solitary-cottages village). The ordering of the models in terms of frequency reflects the current state of knowledge in several living (unofficial) anthroponymic systems, with the models based on the official naming system coming first. The relatively high frequency of family names with an anthropobase identical to the anthropobase of the house name, the occurrence of individual characteristics, as well as family names with a surname anthropobase that nevertheless differ in form from the official surnames, indicate that the living (unofficial) naming system still persists. It not only forms the colour of the village and its language, but also belongs to the traditions of the local community and, as such, is part of the national cultural heritage.

Keywords: living (unofficial) personal names, naming models, functional elements, western Slovakia, Piešťany district